LOKÁLNÍ A REGIONÁLNÍ POLITIKA

DOBRÉHO VLÁDNUTÍ
PŘÍPADOVÁ STUDIE

KARELMULLER.EU
29. 10. 2026

POJETÍ OBCE (OBČANSTVÍ) V ČLÁNKU **KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉHO** „CO JEST OBEC?“ *PRAŽSKÉ NOVINY 5. 11. AŽ 31. 12. 1846*

Obec je místo plotem ohražené, nad každými dveřmi jest *numero*, v jednom domě bydlí rychtář, v jednom *servus*, v jednom slouha a v prostředku je louže. Nic víc? Nic. A proč tedy jsou ty chalupy pohromadě? Nevím věru, leda snad proto, aby když jedna chytne, i ostatní lehce shořeti mohly... Pouhé pohromadě bytí, vedle sebe bytí beze všelikého, bez vzájemnosti není ještě obec vědomí …obec jest společnost, aby co jednotlivý sám dovésti nemůže, spojené síly dokázaly: pásti se může každé zvíře samo, k tomu nepotřebí stáda. Stádo jest jenom pro pohodlí, pro zisk pastýře, ale obec má býti pro pohodlí, pro zisk všech.

Občan neznajíce účelu a zřízení obce své, nevědoucí, co se v ní děje, jak se řídí, nechápající celé ústrojenství její nemůže ani také dobře znáti své povinnosti, tak jako ani svých práv nezná. Taková nevědomost a slepota občanů jest však k největší škodě celé obce, ovšem i všech jednotlivých občanů…Každému z nás budou následky té nevědomosti známy ze zkušenosti. Jak často vidíme muže jinák v privátním život svědomité, kteří by žádným způsobem nikomu ze sousedů svých ani o nejmenší věc neošidili, proti státu jednati lstivě a velmi ošemetně. Patřme na veřejné stavby, na silnice, železnice, na pachty, odvody k veřejným zemským potřebám a vůbec na všechno, co obec na své útraty koná, jaké se tu často dějí podvody! … tak dalece jest v tomto ohledu cit skleslý, otupělý (neb vlastně neprobuzený), že takové podvody obce ani ve veřejném mínění hanebné nejsou.

Duch občanský, občanské smýšlení chybí v takových obcích, ve kterých občané ve správě obecní žádného podílu a ohlasu nemají, o zřízení a účelech obce nic nevědí, kde se správa veřejně a všem před očima nekoná. Tak zůstává taková obec vždy jen v zakrnělosti, a občané nemají v ní důvěru, nejsou jí oddáni, lehce se proti ní popuditi dají… Zcela jinák stojí obec, ve které občan sám své povinnosti a práva, zřízení a správu obce zná, kde se všechno přede všemi a veřejně jedná a kde každý sám v řízení obce jisté přiměřené má účastenství… Tam panuje duch občanský. Daně každý rád platí, nahlížeje potřebnost jich a jsa přesvědčen o dobrém hospodářství s nimi… každý věda, že co obci náleží, také zčásti i jest jeho … naučí se jí vážiti … obětuje se pro ni v čas potřeby, jako se obětuje přítel za přítele. To jest patriotismus, vlastenectví.

CEVRO UNIVERZITA

ACTA POLITOLOGICA
www.acpo.cz
RECENZOVANÝ ČASOPIS | PEER-REVIEWED JOURNAL
2018 | Vol. 10 | No. 1 | ISSN 1803-8220

MÜLLER, Karel B. (2018). Dobré vládnutí a jeho aktéři v post-komunistickém happyvillu aneb jak rozhodovat v zájmu těch, kteří nejsou slyšet. *Acta Politologica*. Vol. 10, no. 1, pp. 57–85.

CEVRO UNIVERZITA

RÁMOVÁNÍ A METODOLOGIE, MULTICASE STUDY

Teorie: občanská veřejnost (KBM), sociální změna: aktéři, instituce, diferenciál (Giddens)

2002 (Hrádek), 2006 (Semily), 2010 (Černošice) (spillover efekty)

IPSOS (1101 respondentů, CAPI, list. 2014)

18 polo/strukturovaných rozhovorů (vláda, opozice, občané)

Zúčastněné pozorování/akční výzkum (Černošice 2009 – 2018)

Analýza (obsahová) RP a volebních výsledků

Interpretace: rozdílné kontexty případů, návrh typologie

EUROPEAN GOVERNANCE, WHITE PAPER, EC 2001

Openness: The institutions should work in a more open manner. Together with the Member States, they should actively communicate what the EU does and the decisions it takes. They should use language that is accessible and understandable for the general public. This is of particular importance in order to improve the confidence in complex institutions.

Participation: The quality, relevance and effectiveness of EU policies depend on ensuring wide participation throughout the policy chain — from conception to implementation. Improved participation is likely to create more confidence in the end result and in the institutions which deliver policies. Participation crucially depends on central governments following an inclusive approach when developing and implementing EU policies.

Accountability: Roles in the legislative and executive processes need to be clearer. Each of the EU institutions must explain and take responsibility for what it does in Europe. But there is also a need for greater clarity and responsibility from Member States and all those involved in developing and implementing EU policy at whatever level.

Effectiveness: Policies must be effective and timely, delivering what is needed on the basis of clear objectives, an evaluation of future impact and, where available, of past experience. Effectiveness also depends on implementing EU policies in a proportionate manner and on taking decisions at the most appropriate level.

Coherence: Policies and action must be coherent and easily understood. The need for coherence in the Union is increasing: the range of tasks has grown; enlargement will increase diversity; challenges such as climate and demographic change cross the boundaries of the sectoral policies on which the Union has been built; regional and local authorities are increasingly involved in EU policies. Coherence requires political leadership and a strong responsibility on the part of the institutions to ensure a consistent approach within a complex system.

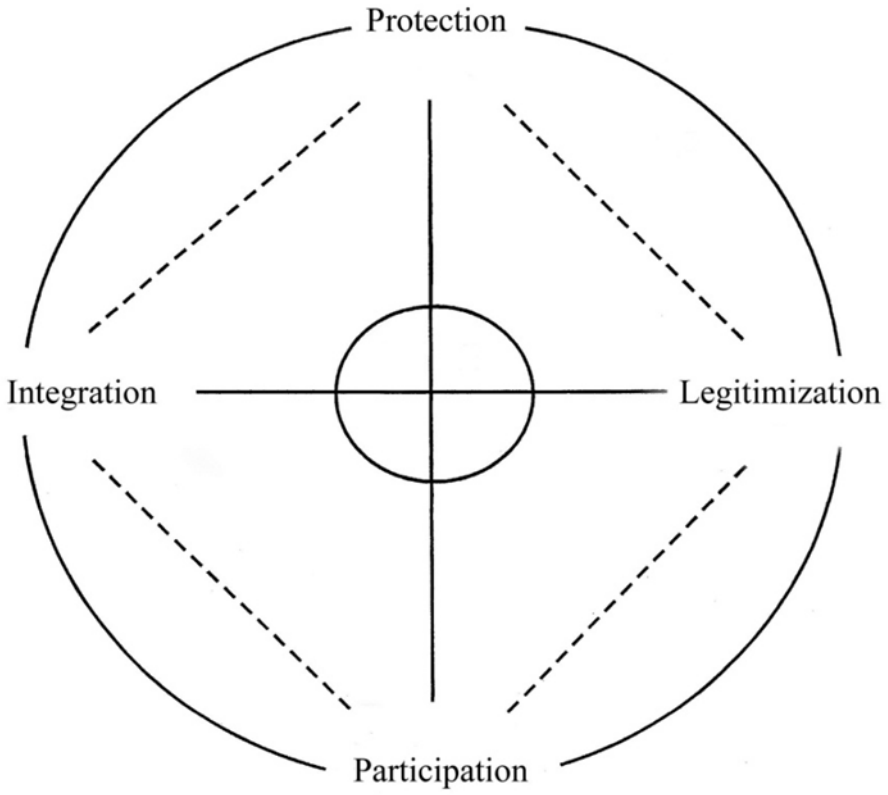
EG IN EC WP 2001

Effectiveness: Policies must be effective and timely, delivering what is needed on the basis of clear objectives, an evaluation of future impact and, where available, of past experience. Effectiveness also depends on implementing EU policies in a proportionate manner and on taking decisions at the most appropriate level.

Coherence: Policies and action must be coherent and easily understood. The need for coherence in the Union is increasing: the range of tasks has grown; enlargement will increase diversity; challenges such as climate and demographic change cross the boundaries of the sectoral policies on which the Union has been built; regional and local authorities are increasingly involved in EU policies. Coherence requires political leadership and a strong responsibility on the part of the institutions to ensure a consistent approach within a complex system.

OBČANSKÁ VEŘEJNOST, TOCQUEVILLOVSKO-GIDDENSOVSKÁ PERSPEKTIVA

MÜLLER, KB (2006), THE BRITISH JOURNAL OF POLITICS AND INTERNATIONAL RELATIONS, 8 (2), 311-330.

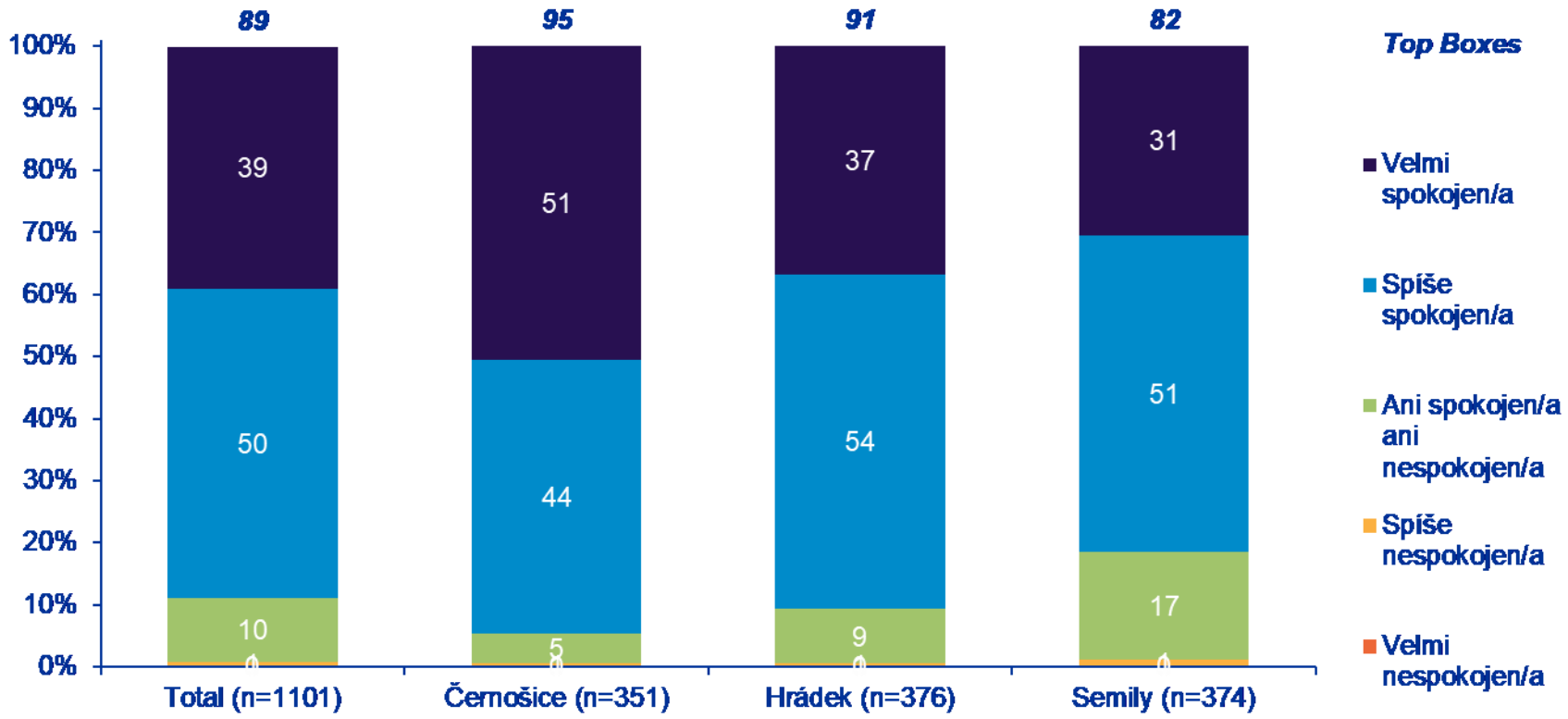

1. Občanská pasivita, apatie
2. Zneužívání politické moci, centralizace, byrokratizace
3. Krize legitimity institucí
4. Krize důvěry, atomizace, anomie

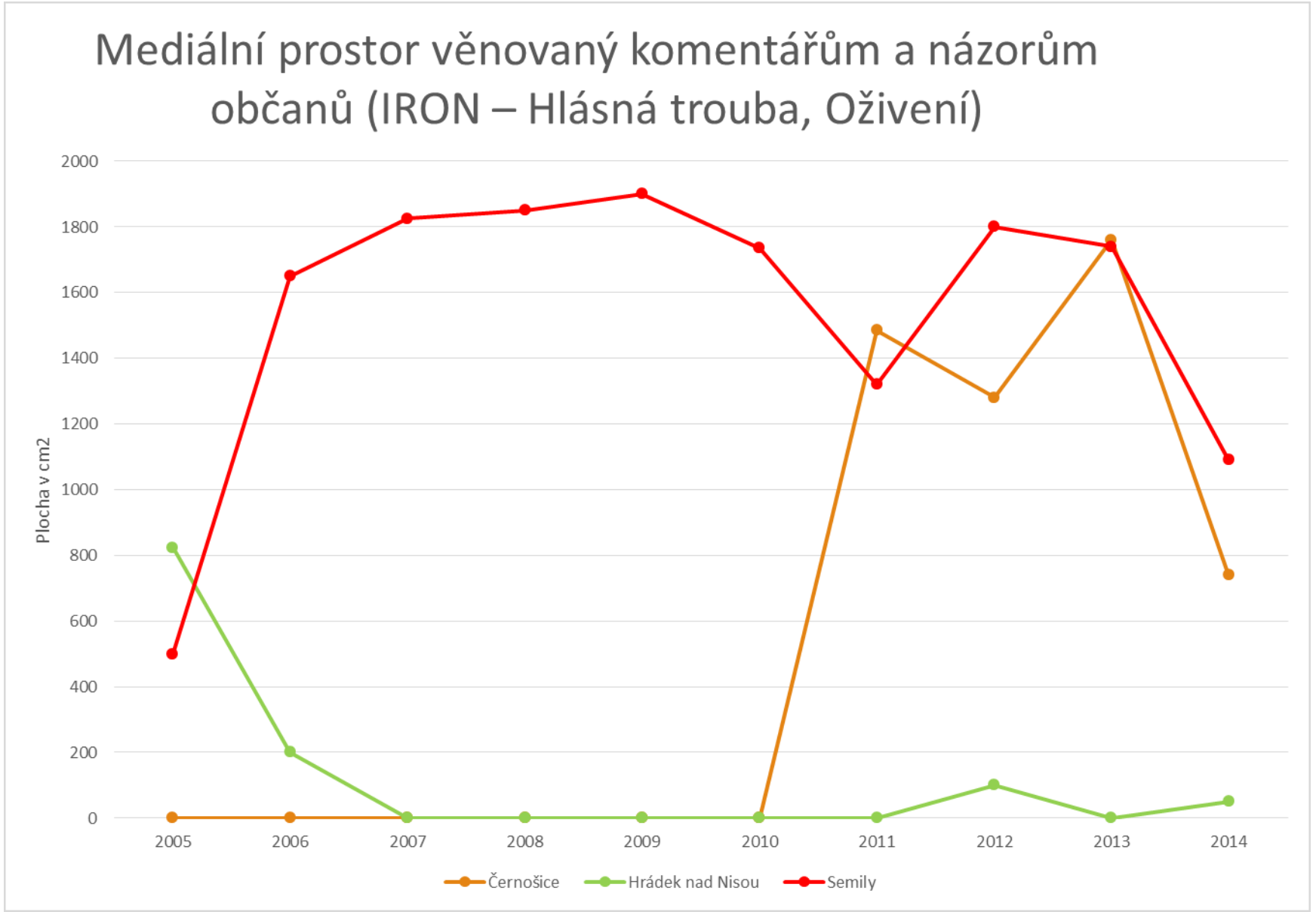
CEVRO UNIVERZITA

Spokojenost se životem v místě bydliště

ČR 2012 – 2015: 15,7 % velmi spokojených, zdroj CVVM a IPSOS

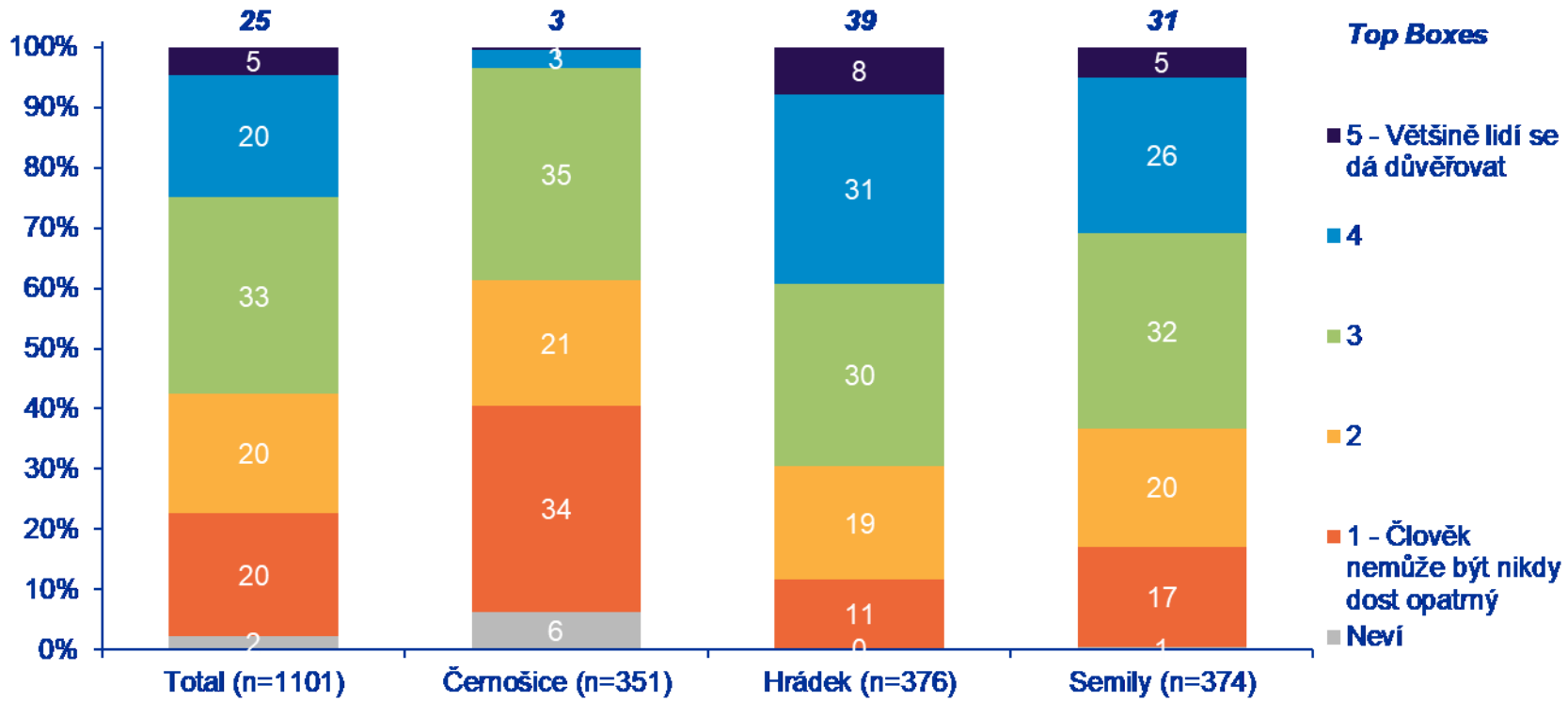

CEVRO UNIVERZITA

CEVRO UNIVERZITA

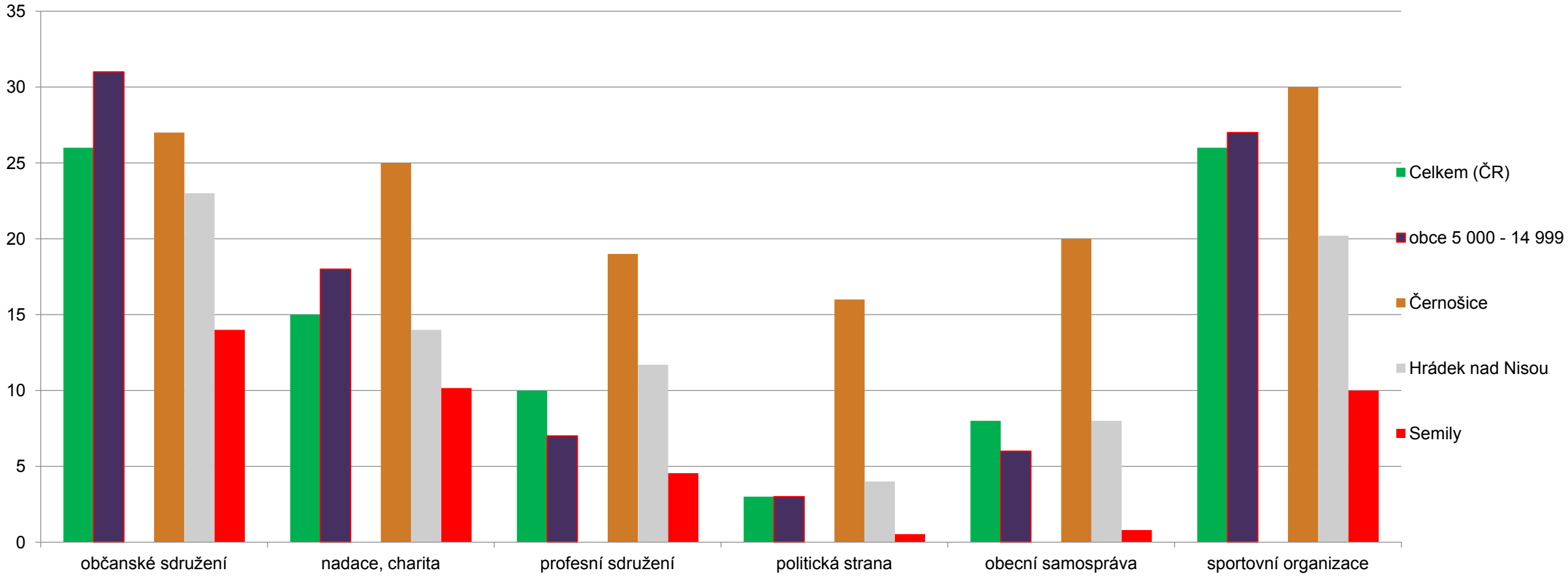
G17B. Obecně vzato, řekl/a byste, že se většině lidí dá důvěřovat, nebo že nemůže být člověk při jednání s lidmi nikdy dost opatrný?

CEVRO UNIVERZITA

PARTICIPACE TŘÍ MĚST

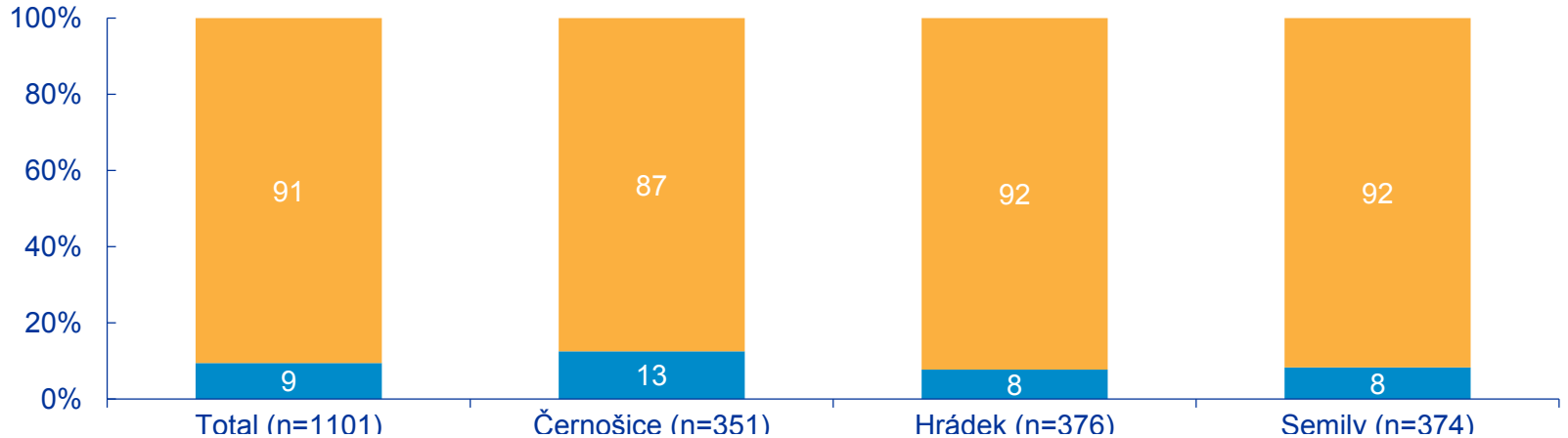
ZDROJ: CVVM A IPSOS, 2014

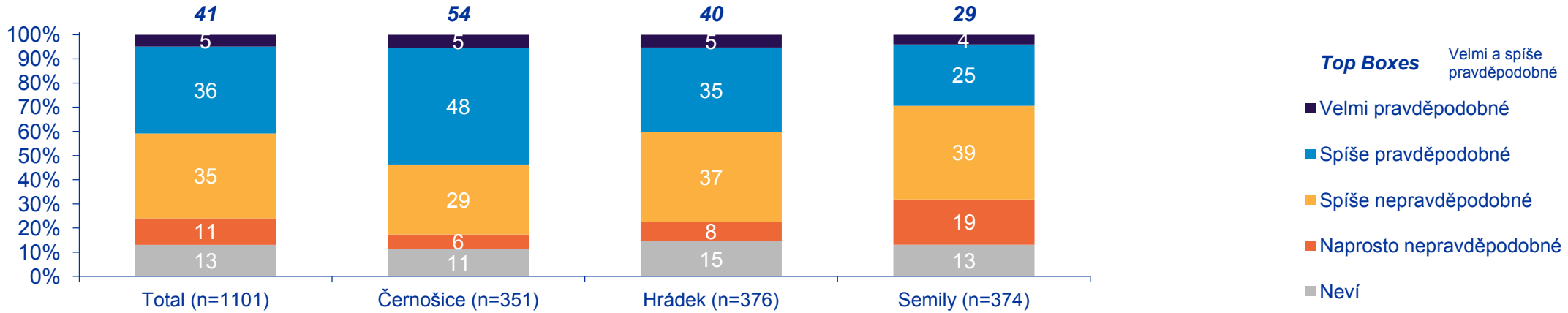

CEVRO UNIVERZITA

AKTIVITA V MÍSTNÍ SAMOSPRÁVĚ

P11. Zvažoval/a jste někdy, že byste kandidoval/a v místních komunálních volbách?

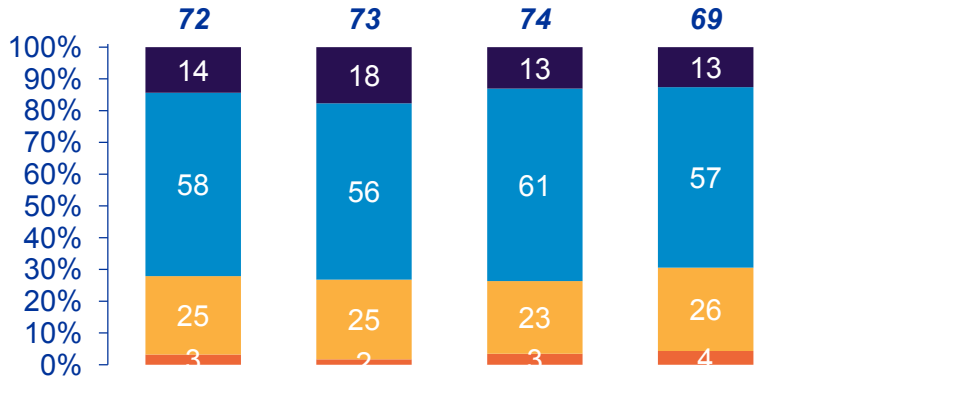

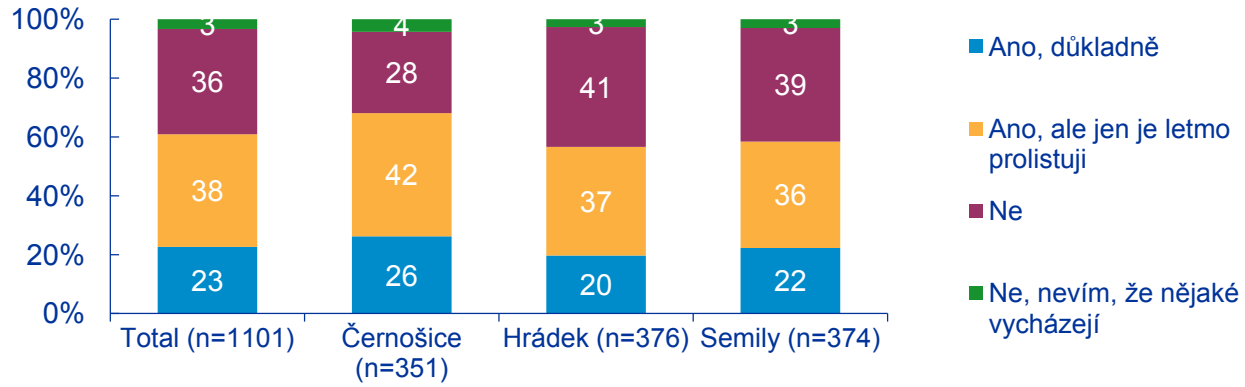
P12. Představte si, že chcete, aby místní správa něco ve vaší obci či městě zlepšila. Jak je pravděpodobné, že s tím budete schopen/a něco udělat? (CZ průměr = 40%, 2/2014, CVVM)

INFORMOVANOST OBYVATEL O DĚNÍ V OBCI

P16. Máte dostatek informací o politickém dění v obci?

P18. Čtete pravidelně radniční noviny / noviny, které vydává radnice?

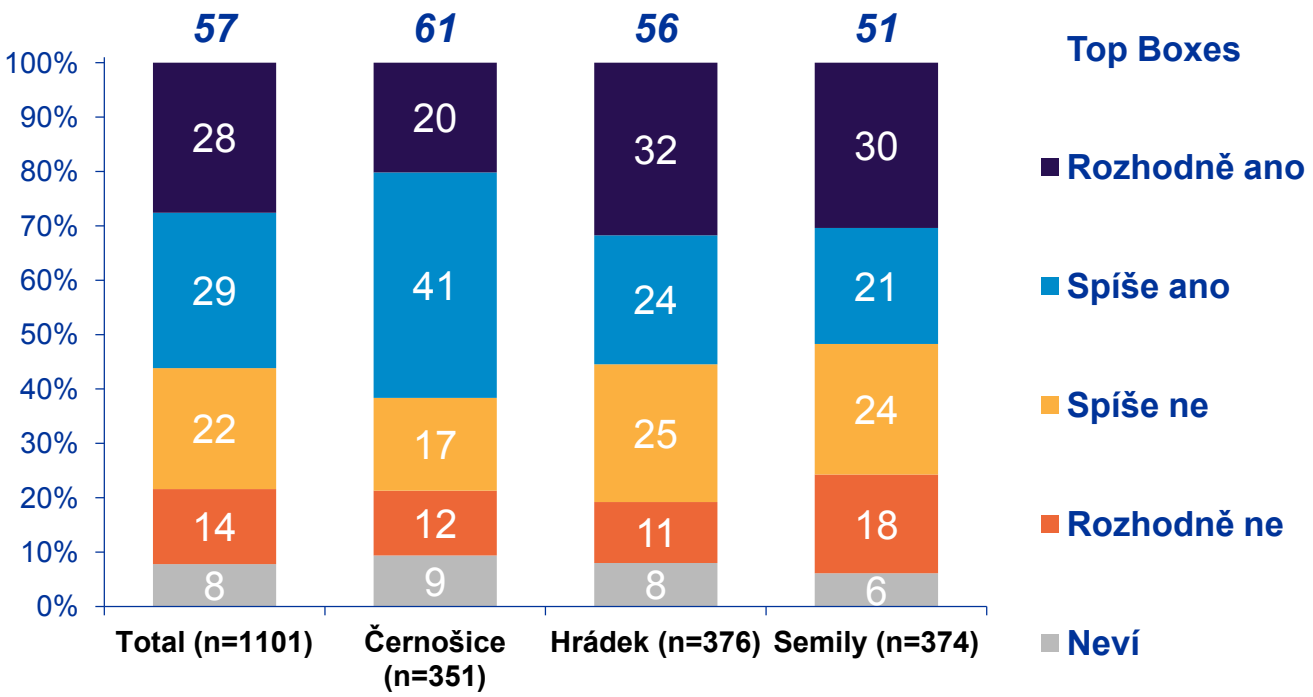
P19. Vyberte prosím 3 nejdůležitější zdroje informací o dění ve Vaší obci.

%	Total (n=1101)	Černošice (n=351)	Hrádek (n=376)	Semily (n=374)
Rodinní příslušníci a příbuzní	58	30	70	73
Známí, přátelé, sousedi, spolupracovníci	54	34	61	66
Média (rozhlas, noviny, vývěsky apod.)	34	45	24	33
Schůze, různá shromáždění	11	17	12	5
Restaurace, kavárny, vinárny	11	4	16	13
Jiní, dobře informovaní lidé, kterým věříte	9	14	9	5
Členové městského či obecního zastupitelstva, úřadu	9	23	5	1
Návštěvy kulturních a společenských akcí	4	1	8	4
Politické strany či organizace, jichž jste členem	4	10	1	0

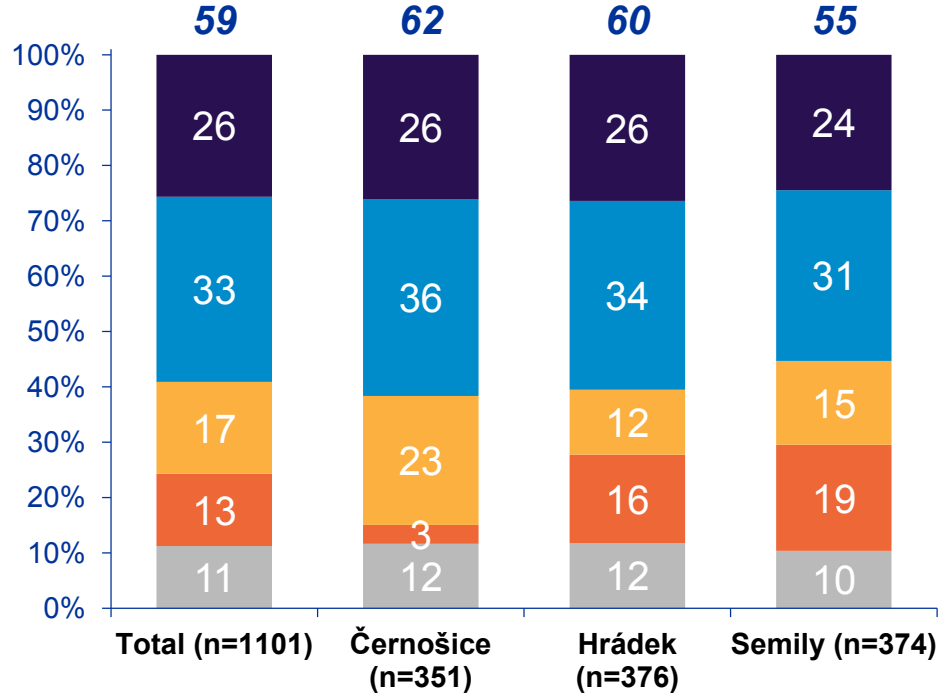
DISKURSIVNÍ KULTURA, VEŘEJNÝ ZÁJEM …

IPSOS 2014

„VEŘEJNÁ DISKUZE JE DOBROU CESTOU PRO ŘEŠENÍ OBECNÍCH PROBLÉMŮ“

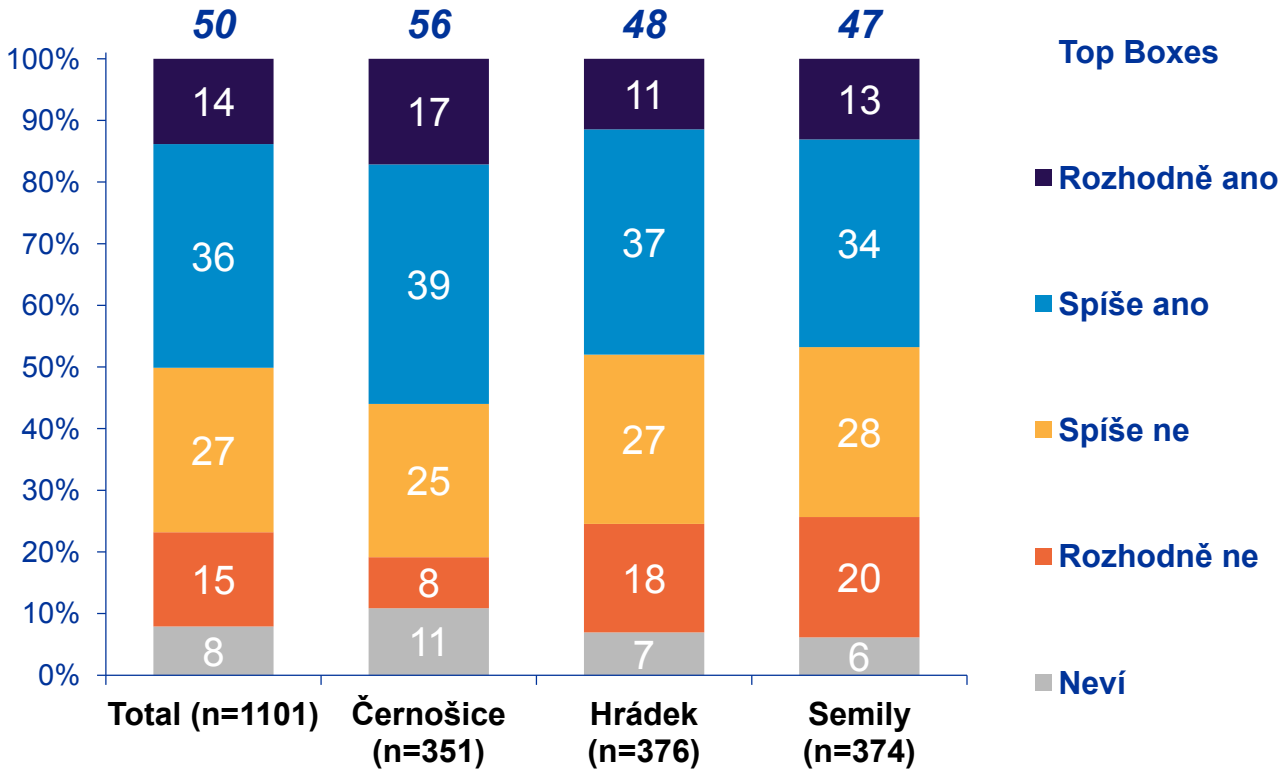
„POKUD MÁ ČLOVĚK DOBRÝ ZÁMĚR, JE DOBRÉ HO REALIZOVAT ROVNOU, BEZ DLOUHÉHO SCHŮZOVÁNÍ“

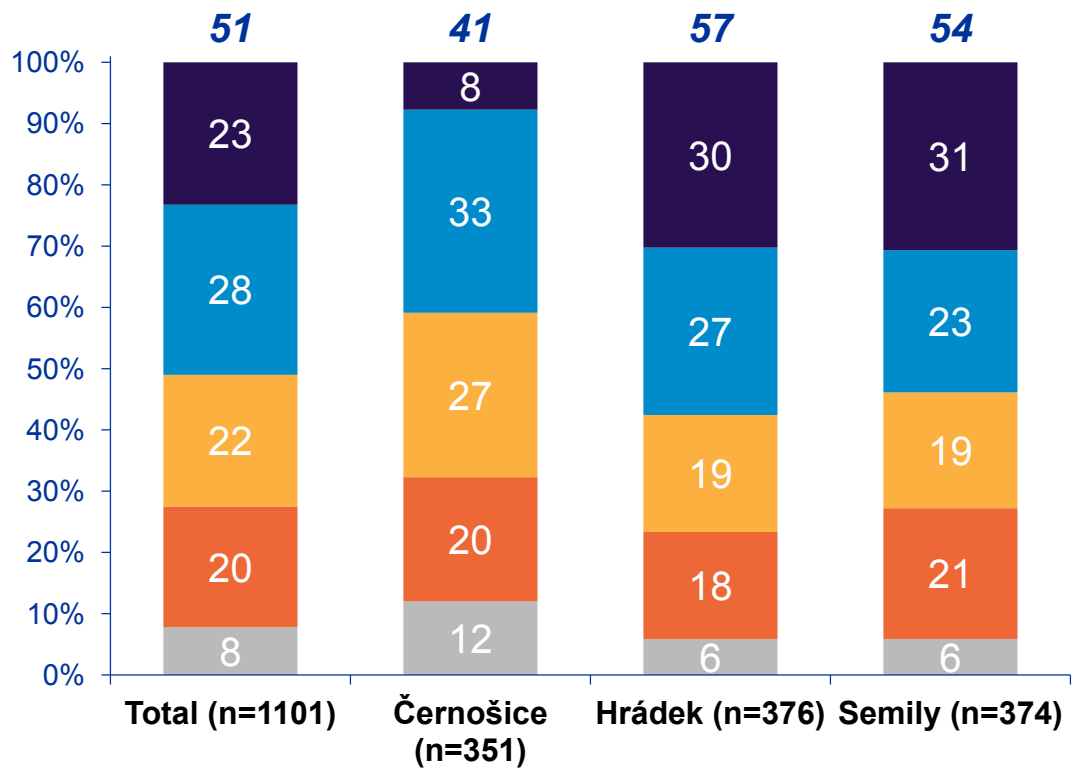
MANAGEMENT KONFLIKTNOSTI …

IPSOS 2014

„KONFLIKTNÍ DISKUZE JE ZÁSADNÍ PŘEKÁŽKOU PŘI POKUSECH ŘEŠIT PROBLÉMY“

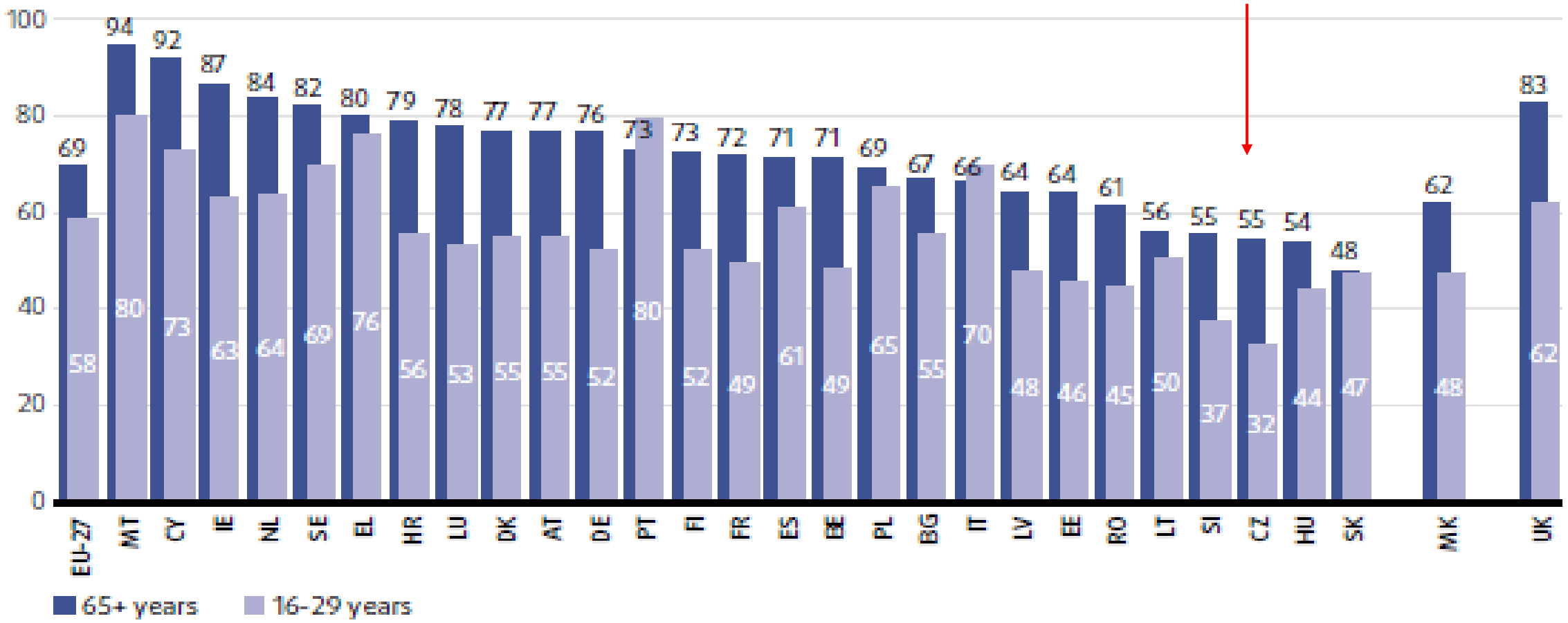

„JSOU-LI LIDÉ SLUŠNÍ A ROZUMNÍ, DOJDOU VŽDY K JEDNOMYSLNÉMU STANOVISKU“

OPOZICE JAKO VEŘEJNÝ STATEK

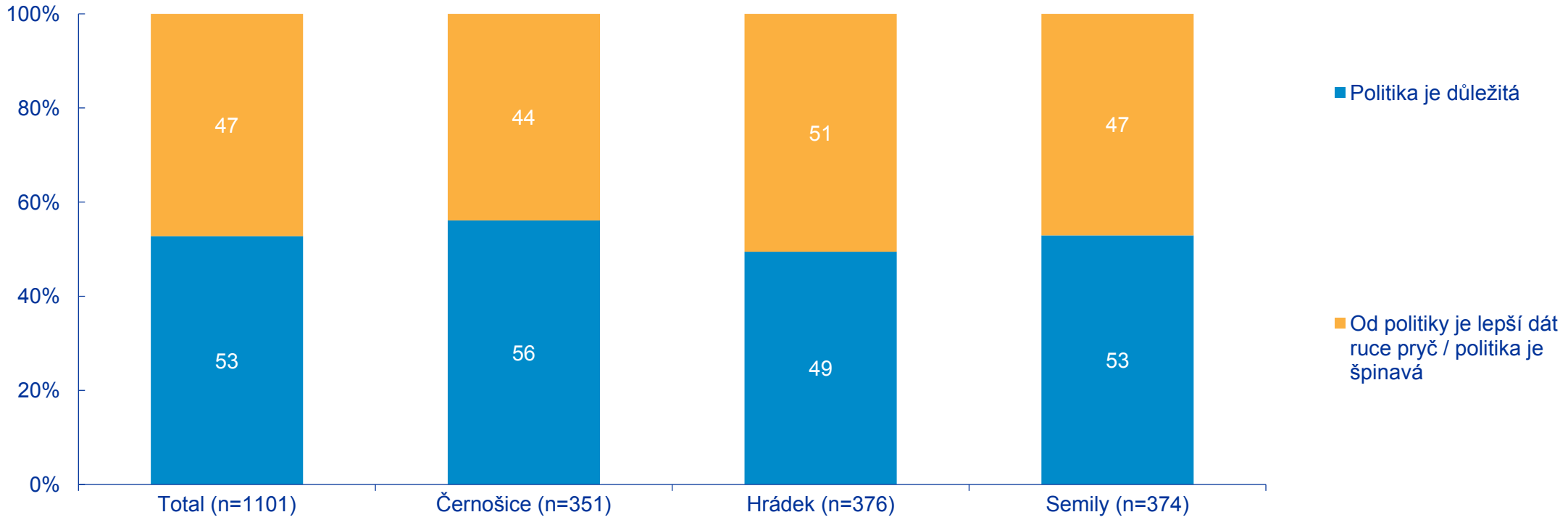
FIGURE 11: CONSIDERING FREEDOM OF OPPOSITION PARTIES TO CRITICISE THE GOVERNMENT TO BE OF HIGH IMPORTANCE, PEOPLE AGED 16–29 YEARS AND 65 YEARS AND OVER, BY COUNTRY (%) [a,b]

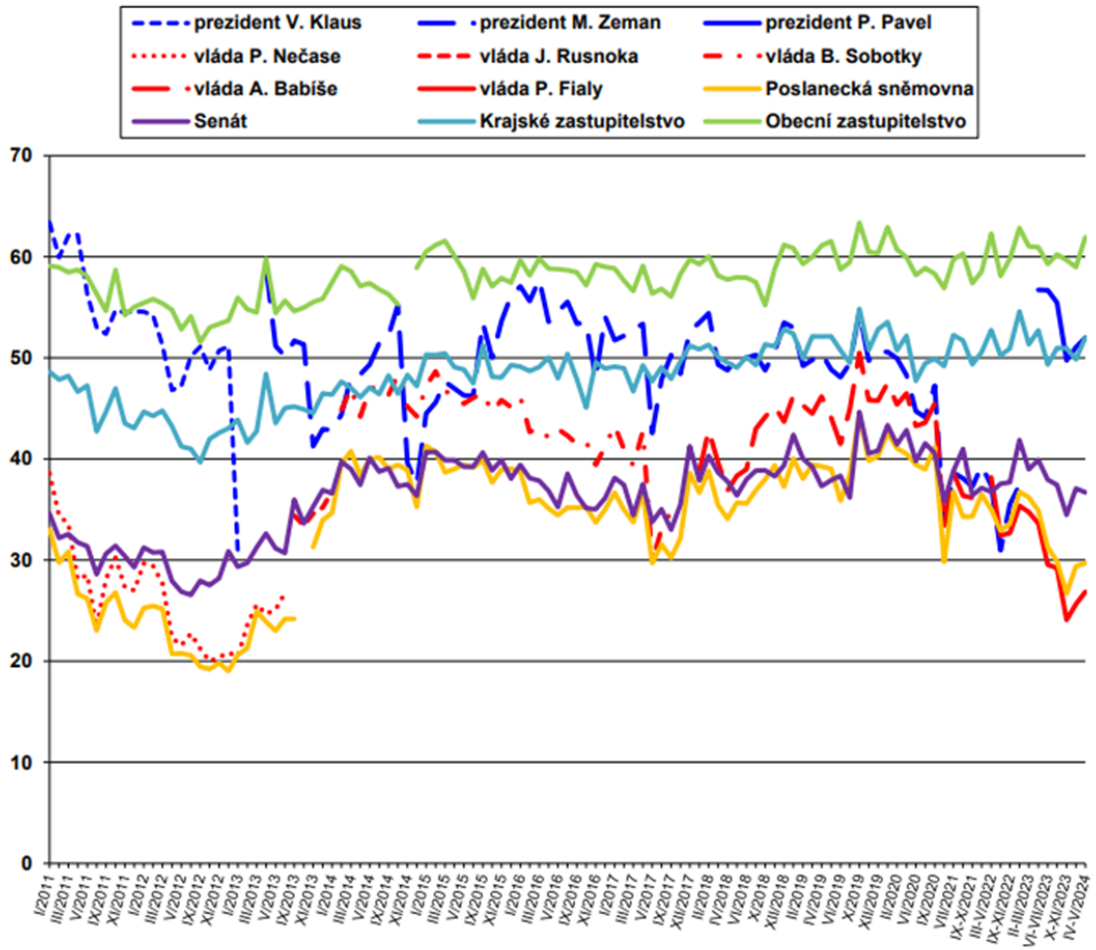
Source: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 [Data collection in cooperation with CBS (NL), CTIE (LU) and Statistics Austria (AT)]

VYSOKÁ STIGMATIZACE POLITICKÉ ČINNOSTI IPSOS 2014

P5. Jaký je váš postoj k politice – k jakému z následujících výroků se přikláníte?

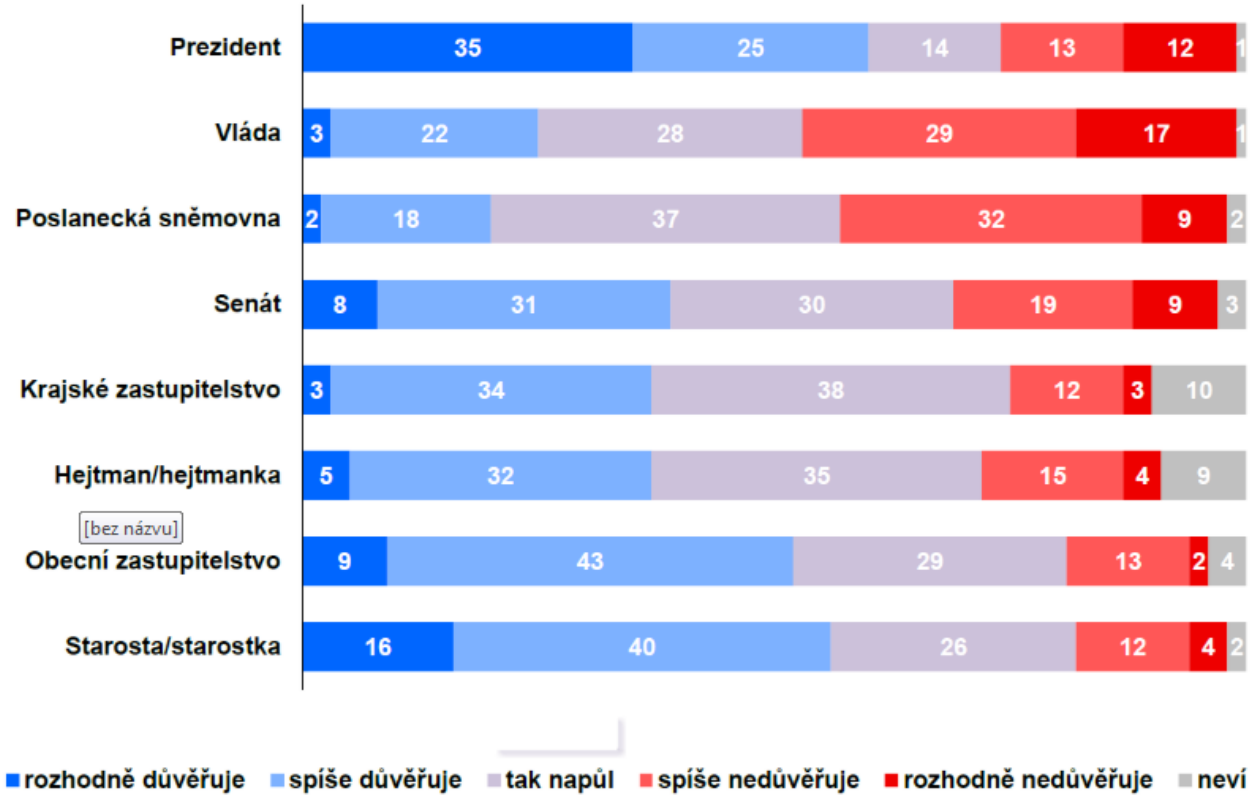

Graf 2: Důvěra ústavním institucím v letech 2011 - 2024 (index důvěry)[2]

Zdroj: Výzkumy CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Graf 3: Důvěra/nedůvěra obyvatel ústavním institucím (%)[3]

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2603, 27. 3. - 8. 4. 2026, 1031 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

CEVRO UNIVERZITA

VÝZNAMNÉ ODLIŠNOSTI MEZI ZKOUMANÝMI PŘÍPADY V ZÁVISLOSTI NA ROZDÍLNÉM MOCENSKÉM DIFERENCIÁLU, TEDY VZDĚLANOSTNÍM, PŘÍPADNĚ PROSTOROVÉM I ČASOVÉM KONTEXTU ZKOUMANÝCH PŘÍPADŮ

Kontexty/Města	Černošice	Semily	Hrádek nad Nisou
Politické hnutí	Věci černošické	Volba pro Semily	Hrádek potřebuje změny!
Kontrola radnice (časový kontext)	2010 – 2018	2006 – 2018	2002 – 2018
Lídr a starosta	Filip Kořínek	Jan Farský	Martin Půta
Vzdělanostní kontext	30 % VŠ	10 %VŠ	4 % VŠ
Teritoriální kontext	suburbánní, velkoměstský	periferní, izolovaný, odlehlý	periferní, přeshraniční
Zdroj kognitivní otevřenosti elit	kosmopolitní, noví Evropané	waldorfská komunita a školství	aktivní hranice, Trojzemí
Evropeizace	vertikální	tematická	horizontální
Sociální prostředí, veřejná reflexivita	Anonymita, Velkoměstské, Gesellschaft	familiárnost, Gemeinschaft Maloměstské/venkovské	familiárnost, Gemeinschaft maloměstské/venkovské
Institucionální kultura	formálnost	ne/formálnost	neformálnost
Hlavní médium informací o místním dění	radniční periodikum	rodina, známí	rodina, známí
Kontext opozice	slabá, aktivní	politikaření, efekt „Farský“	pasivní, absentující
Politické chování, participace	aktivní nedůvěra/protestní	pasivní ne/důvěra, submisivní>>>protestní	pasivní ne/důvěra, submisivní
Autopercepce občanské veřejnosti	vyhraněný pesimismus	pesimismus>>>optimismus	mírný optimismus
Obecná politická charakteristika	**vzdoro-demokracie**	**stigmatizovaná demokracie**	**nekonfliktní vláda elit**

SOME SIGNIFICANT OUTCOMES

- **Young parents (mums) as the most active core of local civil society**
- **Political engagement as a stigmatised activity and as a form of social exclusion**
- **Crucial role/functions of political elites and local political partisanship**
- **No clear correlation between level of education and discursive culture of good governance**
- **University education as a stimulus for protest participation (NIMBY, protest), and as an impediment rather than guarantor of good governance;**
- **Accumulation of political reputation in an urban environment is more difficult**

OTÁZKY, ZÁVĚRY – SPOLEČNÉ RYSY I

- *Role politických elit v prosazování dobrého vládnutí ústřední!*
- ***Jaké faktory vedly k mobilizaci občanských elit a k nástupu politických změn vedoucích k dobrému vládnutí?*** *PROŽITEK KRIZE*
- ***Jaké byly sociodemografické charakteristiky zkoumaných politických elit? Šlo o příslušníky střední třídy? Dominovali mezi nimi starousedlíci, nebo nově příchozí?*** *STŘEDNÍ TŘÍDY, STAROUSEDLÍCI, ALE… PROGRESIVNÍ NÁPLAVY (velkoměstské)*
- ***Jaké kognitivní atributy a kompetence politických aktérů doprovázely prosazování dobrého vládnutí?*** *SMYSL PRO PLURALITY (ODLIŠNÉ ZDROJE), VEŘEJNÉ UČENÍ/SPILLOVER, PRACOVIST, ZAUJETÍ, MISIONÁŘSTVÍ*

CEVRO UNIVERZITA

OTÁZKY, ZÁVĚRY – SPOLEČNÉ RYSY II

- ***Jaké kognitivní atributy a kompetence politických aktérů doprovázely prosazování těchto změn, pokud šlo o percepci a zacházení s mechanismy kontroly politické moci?*** *UZNÁNÍ A VTAŽENÍ OPOZICE (KONTROLNÍ VÝBORY), ODLIŠENÍ a NECHUŤ K POLITIKAŘENÍ, OTEVŘENOST RADNIČNÍCH PERIODIK*
- ***Jaké kognitivní atributy a kompetence politických aktérů doprovázely prosazování těchto změn, pokud šlo o formy komunikace a obsluhování zdrojů veřejné důvěry v politické instituce?*** *DELIBERATIVNÍ FORMY, TVÁŘÍ V TVÁŘ, ŽUMPA WEBOVÉHO FÓRA.*
- ***Jaké zdroje interpersonální důvěry nacházíme mezi politickými elitami, které prosazovaly příkladné politické změny, včetně jejich proměn v průběhu zkoumaných změn?*** *LEGITIMIZAČNÍ DILEMA, (ABSENCE POZITIVNÍCH A PŘEVAHA NEGATIVNÍCH ZPĚTNÝCH VAZEB), ÚSTŘEDNÍ ROLE POLITICKÝCH STRAN (HNUTÍ) V REKRUTOVÁNÍ, MOTIVACI A INTEGRACI POLIT. ELIT*

CEVRO UNIVERZITA

OTÁZKY, ZÁVĚRY – SPOLEČNÉ RYSY III

- ***Byl nástup příkladných změn doprovázen nárůstem občanské participace, která by politickým elitám poskytovala potřebné poznávací a legitimizační zázemí?*** ***PARADOX ÚSPĚCHU, POLITICKY PASIVNÍ, SPOLKOVĚ AKTIVNÍ, AČKOLI PRŮMĚRNÉ AŽ PODPRŮMĚRNÉ, NIMBY, MAMINKY/URPUTNÉ A KŘIČÍCÍ MENŠINY, OCHABOVÁNÍ/ROZČAROVÁNÍ NA STRANĚ POL. ELIT***
- ***Vedly tyto příkladné změny, které přinesly rozšíření participačních příležitostí, k posílení legitimity místních politických institucí? (Lze tedy předpokládat pozitivní korelaci mezi participační a legitimizační funkcí občanské veřejnosti?)*** ***NEDOŠLO, INVERZNÍ VZTAH LEGITIMITY A PARTICIPACE***
- ***Jaké další faktory nejvýznamněji ovlivňovaly reflexivitu místních politických institucí?***